

Bijlage 2: Overzicht moties en toezeggingen

Toezegging en Motie Tellegen

Het lid Tellegen heeft een motie¹ ingediend over het opstellen van een lijst van haatpredikers binnen de EU. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de analyse van ervaringen ten aanzien van extremistische sprekers. Daarbij wordt aandacht besteed aan extremistische Schengenburgers die aanzetten tot haat en geweld, in welke mate er een radicaliserend effect van dergelijke personen uitgaat en wat een mogelijke aanpak zou kunnen zijn. Op basis van deze ervaringen zal worden bezien welke beleidsinterventies mogelijk zijn en op welke rechtsgrond een dergelijke lijst mogelijk is en welk doel met een dergelijke lijst gediend kan worden.

Toezegging Zijlstra en Klaver en motie Krol

Zowel de toezegging als de motie² zien toe op terrorisme gerelateerde uitzettingen vanuit Turkije naar Schengen landen, waarbij de EU ingezetene of onderdaan niet langer naar lidstaat van keuze kan worden uitgezet, maar naar land van herkomst.

De Europese Commissie heeft dit namens de Raad in diverse gesprekken met de Turkse autoriteiten aan de orde gesteld, waarbij is afgesproken op expertniveau de te maken afspraken verder uit te werken. Door de ontwikkelingen deze zomer heeft er nog geen nadere uitwerking kunnen plaatsvinden.

Motie Segers en Zijlstra

De leden Segers en Zijlstra hebben een motie³ ingediend over het opleggen van deradicaliseringsprogramma's bij vervolging voor terrorisme. Samen met diverse partners uit de strafrechtketen, Exits en een aantal experts, zijn gesprekken gevoerd waarin verkend is hoe en wanneer het zinvol is om een dergelijk traject op te leggen.

Motie Oskam en Tellegen

De leden Oskam en Tellegen hebben een motie⁴ ingediend over transparantie omtrent financiering islamitische instellingen. Aan deze motie is voldaan doordat de ministers van Veiligheid en Justitie en Sociale Zaken en Werkgelegenheid op 27 oktober 2016 met het Contactorgaan Moslims en Overheid (CMO) en andere koepels hebben gesproken over transparante financiering van islamitische instellingen. In de brief inzake ongewenste financiering van instellingen en activiteiten die in november aan de Tweede Kamer wordt gestuurd, wordt de Kamer geïnformeerd over de inhoudelijke uitkomsten van het gesprek.

Motie Segers en Tellegen

De leden Segers en Tellegen hebben een motie⁵ ingediend over onderzoek van de AIVD met betrekking tot buitenlandse financiering.

De AIVD kan onderzoek doen naar personen of organisaties indien er een ernstig vermoeden is van aantasting van de nationale veiligheid of democratische rechtsorde. In de brief inzake ongewenste financiering van instellingen en activiteiten die in november aan de Tweede Kamer wordt gestuurd, wordt de Kamer geïnformeerd over gevallen, die de AIVD heeft onderzocht, waarbij buitenlandse financiering een rol speelde.

Motie Marcouch

Op 26 november 2014 is de motie Marcouch⁶ aangenomen die stelt dat er Jihadistisch Interventie team moet worden opgesteld naar voorbeeld van het Preventie Interventie Team in Amsterdam. Om de motie te beantwoorden is een pilot gestart in de gemeente Amsterdam waarbij de werkwijze van het PIT op broertjes en zusjes van casussen werd toegepast op de thematiek van

¹ Motie Tellegen, 28 april 2016, TK 2015-2016, 34359, nr. 21

² Motie Krol, 7 april 2016, TK 2015-2016, 29754, nr. 383

³ Motie Segers en Zijlstra, 7 april 2016, TK 2015-2016, 29 754, nr. 378

⁴ Motie Oskam en Tellegen, 25 februari 2016, TK 2015-2016, 29 614, nr. 39

⁵ Motie Segers en Tellegen, 11 juni 2015, TK 2014-2015, 34000 VI, nr. 90

⁶ Motie Marcouch, 26 november 2014, TK 2014-2015, 34000-VI, nr. 38

radicalisering. De pilotfase, en daarmee de motie, is inmiddels afgerond en een onafhankelijk onderzoek is opgeleverd^[1].

Tijdens de pilot is getracht antwoord te geven op de volgende onderzoeksvraag: *In hoeverre is de werkwijze van het PIT relevant voor de (Amsterdamse) aanpak van radicalisering en welke elementen uit de werkwijze van het PIT zijn te identificeren die succesvol (dan wel risicovol) kunnen zijn voor de (lokale) aanpak van radicalisering?*

Het PIT heeft door de jaren heen een gedegen aanpak ontwikkeld. Succesfactoren die van toepassing zijn op de problematiek van radicalisering zijn met name te vinden bij de professionals en de hoge mate van professionaliteit van de werkwijze van het PIT team; een hoge kwaliteit van de PIT medewerkers die weten door te pakken, het werken in interculturele duo's en het kunnen werken in multidisciplinaire teams.

Ondanks deze kansrijke elementen is gebleken dat de PIT-werkwijze niet één op één toepasbaar is op alle casuïstiek rond radicalisering. Dit komt onder andere omdat bij mogelijke radicalisering nog geen sprake hoeft te zijn van een natuurlijk moment om een gezin in te gaan. Dit is bij de Top600 en basisscholen vaker het geval door bijvoorbeeld strafbare feiten, een crisissituatie of schooluitval. In die gevallen heeft het PIT een natuurlijk moment om achter de voordeur te komen en preventief hulp voor broertjes en zusjes te bieden. Wanneer er nog geen natuurlijk moment is bij een radicalisering casus, wordt het PIT minder vanzelfsprekend als hulpverlener geaccepteerd in een gezin dan bij criminaliteit of ander grensoverschrijdend gedrag. Radicalisering als onderwerp maakte daarom dat het in sommige gevallen lastig is gebleken achter de voordeur te komen en hulp te bieden. Hulpverlening in deze gevallen is een kwestie van de lange adem.

Rand voorwaardelijk, tot slot, bij een werkwijze implementeren zoals het PIT voorstaat, is het maken van duidelijke afspraken binnen de gemeente over de regie, informatiedeling en inzet van een dergelijk PIT team. Daarnaast moet het team in staat zijn gesprekken over radicalisering te kunnen voeren met betrokkenen. Mogelijke handelingsverlegenheid van professionals moet op dit onderwerp ondervangen zijn alvorens effectieve hulp kan worden geboden.

Bovenstaande is terug te vinden in een uitgebreid rapport dat is opgesteld als evaluatie van de pilot. Gemeenten kunnen hun voordeel doen met de opgedane ervaringen en de resultaten uit het rapport. Deze resultaten zijn reeds actief gedeeld met de meest betrokken gemeenten. Daarnaast is het PIT bereid om de opgedane ervaringen te delen in andere gemeenten.

Motie Van der Staaij, Van Toorenborg en Segers

De leden Van der Staaij, Van Toorenborg en Segers hebben een motie⁷ ingediend die vraagt om een onderzoek naar de mogelijkheden om binnen het Verdrag van Schengen te komen tot een gebiedsverbod voor Nederland voor inwoners van andere (Europese) staten of een verbod om naar een of meerdere (Europese) staten uit te reizen. Deze mogelijkheden worden momenteel bezien en naar verwachting zal in het eerste kwartaal van 2017 de Kamer hierover nader worden geïnformeerd.

Motie Van Toorenborg en Tellegen

De leden Van Toorenborg en Tellegen hebben een motie⁸ ingediend die ziet op de spoedige verzending van de wetten Computercriminaliteit III en de gemoderniseerde Wet op de Inlichtingen en Veiligheidsdiensten aan de Tweede Kamer. Op 8 maart 2016 heeft de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie, belast met het voorbereidend onderzoek van het wetsvoorstel Computercriminaliteit III, verslag uitgebracht. De nota naar aanleiding van het verslag is in voorbereiding en zal dit najaar aan de Tweede Kamer worden toegezonden.

De Raad van State heeft op 21 september 2016 advies uitgebracht over het voorstel Wet op de Inlichtingen en Veiligheidsdiensten 2002. Op 28 oktober heeft het Kabinet besloten om de

⁷ Motie Van der Staaij, Van Toorenborg en Segers, 12 oktober 2016, TK 2016-2017, 29754, nr. 399

⁸ Motie Van Toorenborg en Tellegen, 12 oktober 2016, TK 2016-2017, 29754, nr. 400

gemoderniseerde Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten bij de Tweede Kamer in te dienen.

Motie Segers en Van der Staaij

De motie⁹ ziet toe om voor de behandeling van de begroting van het ministerie van Veiligheid en Justitie de Kamer te informeren over criteria met betrekking tot het delen van informatie over strafrechtelijke onderzoeken. De Kamer wordt hierover, conform de in de motie gestelde termijn, voor de begrotingsbehandeling van het ministerie van Veiligheid en Justitie geïnformeerd.

Toezegging om de Kamer te informeren over de omgang met encryptieproblematiek

De mening van het kabinet over versleuteling is weergegeven in het kabinetsstandpunt van 4 januari 2016. Dit standpunt is onveranderd. Het kabinet onderschrijft het belang van sterke encryptie voor de veiligheid op internet, ter ondersteuning van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van burgers, voor vertrouwelijke communicatie van overheid en bedrijven, en voor de Nederlandse economie. Naast het feit dat encryptie vele waardevolle mogelijkheden biedt, maken ook terroristen, criminelen en tegenstanders in conflicten gebruik van alle beschikbare vormen van communicatiesoftware voor versleuteling van gegevens. Voor inzage in de dreiging van terrorisme, en voor het oplossen van ernstige misdrijven is het belangrijk dat opsporings- en inlichtingen- en veiligheidsdiensten toegang krijgen tot gegevens in niet versleutelde vorm. Daarbij zijn de diensten deels afhankelijk van de samenwerking met aanbieders van ICT-producten en -diensten, uiteraard met inachtneming van ieders rol en verantwoordelijkheden, met inachtneming van de wettelijke kaders, en zonder encryptie in zijn algemeenheid te verzwakken. Zoals recentelijk in de beantwoording van vragen van Tweede Kamer leden Oosenbrug en Recourt is aangegeven (Tweede Kamer 20162017-254, 24 okt 2016), onderschrijft het kabinet het belang van rechtmatige toegang tot niet-versleutelde informatie ten behoeve van de opsporing; dit geldt tevens voor inlichtingenvergaring. Ik wijs in dit verband ook op de indiening van het wetsvoorstel Computercriminaliteit III bij uw Kamer, de op korte termijn bij uw Kamer in te dienen vervanging van de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten 2002 en het recent bij uw kamer ingediende wetsvoorstel bewaarplicht telecomgegevens. Daarnaast kan overleg met private partijen in bepaalde gevallen behulpzaam zijn. In Europees verband wordt hierover in verschillende werkgroepen gesproken, en het thema encryptie in het kader van opsporing en terrorismebestrijding zal waarschijnlijk worden geagendeerd voor bespreking in de JBZ-Raad van december; ook daarbij geldt dat Nederland het kabinetsstandpunt (wederom) zal inbrengen.

Toezegging om de Kamer te informeren over de samenstelling van de Terroristenafdelingen (TA).

Tijdens het AO van 7 september 2016 is toegezegd om via de voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme uw Kamer nader te informeren over de samenstelling van de Terroristenafdelingen (TA). In Nederland is gekozen voor aparte TA met als doel om rekrutering en radicalisering binnen de muren van de gevangenis te voorkomen. Dit in het belang van zowel de openbare orde en veiligheid in de maatschappij, als de openbare orde en veiligheid in de penitentiaire inrichtingen. Verdachten en veroordeelden van misdrijven met een terroristisch oogmerk worden daarom op een van deze afdelingen geplaatst (De Schie of Vught). In een enkel geval wordt iemand op basis van een zorgindicatie elders geplaatst.

Voor wat betreft de op de TA verblijvende verschillende 'profielen'¹⁰ is door de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie meer maatwerk aangekondigd. Van alle op de TA verblijvende gedetineerden is inmiddels een risicoprofiel opgemaakt aan de hand van de VERA2R. Dit instrument ondersteunt de besluitvorming om de heroverwegers te scheiden van de overtuigde extremisten. Er is inmiddels een start gemaakt het differentiëren in groepen en de inzet van persoonsgericht maatwerk. Beide categorieën verblijven op de TA.

Toezegging van een vertrouwelijke briefing over het werk van de Financial Intelligence Unit (FIU)

⁹ Motie van de leden Segers en Van der Staaij, 12 oktober 2016, TK 2016-2017, 29754, nr. 401

¹⁰ Beschikbaar via <http://wodc.nl/onderzoeksdatabase/evaluatie-ta.aspx?cp=44&cs=6796>

Tijdens het AO terrorismebestrijding heeft de minister van Veiligheid en Justitie toegezegd uw Kamer vóór de begrotingsbehandeling te informeren over het werk van de Financial Intelligence Unit (FIU) via een vertrouwelijke briefing. De briefing aan de vaste Kamercommissie Veiligheid en Justitie heeft plaatsgevonden op 11 oktober 2016.